

Izveštaj o javnoj raspravi projekta

Karlovačka županija provela je javnu raspravu projekta, sukladno strukturnim pravilima ONP-a. Javna rasprava bila je otvorena u razdoblju od 22.1.2018. do 23.2.2018. Obavijest o pokretanju javne rasprave dostavljena je NOP-u, koji je tu informaciju objavio na mrežnim stranicama NOP-a (<https://nop.hakom.hr/>).

Svi dokumenti za javnu raspravu postavljeni su na mrežne stranice Karlovačke županije, što je obuhvaćalo:

- upute za sve sudionike javne rasprave;
- studiju izvodljivosti projekta i nacrt PRŠI-ja, kao objedinjeni dokument u verziji v3.0, zajedno s pripadajućim Prilogom A u verziji v3.0 s podacima o adresama na području obuhvata projekta, kao podlogom za određivanje boja (mapiranje);
- obrazac sudjelovanja u javnoj raspravi.

Do završetka javne rasprave svoje podatke, komentare i prijedloge vezane uz projekt dostavile su sljedeće zainteresirane strane, ujedno i operatori elektroničkih komunikacija na području Republike Hrvatske:

- Hrvatski telekom d.d., Roberta F. Mihanovića 9, Zagreb;
- VIPnet d.o.o., Vrtni put 1, Zagreb;
- Univerzalne telekomunikacije d.o.o., V. Holjevca 40, Zagreb.

Očitovanja Karlovačke županije na podatke, komentare i prijedloge operatora koji su zaprimljeni u postupku javne rasprave projekta, zajedno s relevantnim zaključcima koji su ugrađeni u konačnu verziju PRŠI-ja, nalaze se u nastavku ovog dokumenta.

Očitovanja Karlovačke županije na podatke, komentare i prijedloge operatora zaprimljene u postupku javne rasprave projekta

Očitovanja Karlovačke županije na podatke, komentare i prijedloge operatora koji su zaprimljeni u postupku javne rasprave projekta navedeni su u nastavku u tabličnom obliku.

Podnositelj	Red. br.	Podaci/prijedlog/komentar	Očitovanje
Hrvatski telekom d.d. (HT)	1.1	HT smatra kako predloženi investicijski model B odnosno investicijski model AB nije najbolji investicijski model izvedbe Projekta, te smatra da je pristup u ocjenjivanju prikazan u Tablici 1-108 (<i>Usporedna analiza opcije izvedbe projekta</i>) subjektivnog karaktera. HT daje detaljno obrazloženje svog stava. HT predlaže izvedbu projekta putem investicijskog modela A (privatni DBO) te iskazuje interes za sudjelovanje u projektu, odnosno smatra upitnom svoju zainteresiranost za sudjelovanje u investicijskom modelu AB izvedbe projekta.	Komentar se prima se na znanje. Predloženi investicijski model AB bit će izuzet iz odabira za konačni investicijski model, u skladu s prethodnim negativnim stavom NOP-a oko mogućnosti primjene navedenog investicijskog modela. U pogledu navoda o subjektivnom karakteru ocjenjivanja opcija izvedbe projekta, Karlovačka županija navodi kako je ocjenjivanje provedeno iz aspekta javnog interesa, te se takav pristup ocjenjivanju ne može uspoređivati s obrazloženim pristupom HT-a, koji, razumljivo, teži favoriziranju investicijskog modela A, kao najpoželjnijeg investicijskog modela izvedbe projekta za bilo kojeg privatnog operatora. Karlovačka županija prima na znanje zainteresiranost HT-a za izvedbu projekta putem investicijskog modela A.
	1.2	HT u Prilogu A dostavlja detaljne podatke o područjima obuhvata projekta na kojima je trenutno u mogućnosti pružati širokopojasni pristup s brzinama od najmanje 30 Mbit/s. HT traži da se sve adrese za koje je naznačeno da je dostupna ili se planira dostupnost nepokretnog širokopojasnog pristupa s brzinama od najmanje 30 Mbit/s isključe iz ciljanog obuhvata provedbe Projekta, a s obzirom da navedene adrese predstavljaju tzv. siva područja.	Podaci su uzeti u obzir i uvaženi. Sve adrese, za koje je HT u Prilogu A naveo trenutnu dostupnost nepokretnog širokopojasnog pristupa s brzinama od najmanje 30 Mbit/s, isključene su iz ciljanog područja provedbe projekta i, u postupku mapiranja, su označene kao siva ili crna područja.
	1.3	HT u idućem trogodišnjem razdoblju na području obuhvata projekta ne planira poduzeti komercijalna ulaganja (bez državnih potpora) u pristupne mreže sljedeće generacije (NGA mreže).	Informacija je primljena na znanje.

Podnositelj	Red. br.	Podaci/prijedlog/komentar	Očitovanje
	1.4	<p>Mišljenje na predložene lokacije demarkacijskih točaka (poglavlje 2.5.1 ONP-a): HT predlaže formiranje 14 demarkacijskih točaka u Projektu: dvije u Gradu Dugoj Resi, dvije u Gradu Ozlju, dvije u Općini Lasinji, te po jednu u Općinama Barilović, Bosiljevo, Draganić, Generalski Stol, Krnjak, Netretić, Vojnić i Žakanje. Predložene demarkacijske točke nalaze se na lokacijama postojećih pristupnih čvorova, koji su spojeni svjetlovodnim kabelom na postojeću agregacijsku mrežu HT-a koja uz određenu nadogradnju može osigurati potrebne kapacitete tražene unutar Projekta.</p> <p>HT napominje kako HT na preostalim navedenim lokacijama ima tehničke prostore (postojeći čvorovi fiksne pristupne mreže) koji se mogu u određenoj mjeri koristiti za smještaj opreme demarkacijskih točaka, pri čemu uvjeti korištenja mogu biti predmet budućih pregovora.</p>	<p>Prijedlog se prima na znanje. Demarkacijske točke u projektu bit će navedene u konačnom PRŠI-ju u skladu s daljnjim razvojem NP-BBI programa i Uputama NOP-a i MRRFEU-a.</p>
	1.5	<p>Struktura i razina maloprodajnih paketa (poglavlje 2.5.2 ONP-a) HT smatra da je planirana zahtijevana minimalna razina pružanih maloprodajnih usluga na NGA širokopojasnoj mreži prihvatljiva, ukoliko će predloženi veleprodajni uvjeti i naknade koji će proizaći iz Projekta biti u skladu s veleprodajnim uslugama koje HT nudi u tom trenutku i koje su kao takve regulirane od strane HAKOM-a.</p>	<p>Komentar se prima na znanje. Način određivanja i odobrenja veleprodajnih uvjeta propisani su strukturnim pravilima ONP-a i nisu nužno vezani za HT-ove veleprodajne usluge.</p>
	1.6	<p>Veleprodajni uvjeti pristupa (poglavlje 2.5.3 ONP-a): Vezano za predložene veleprodajne usluge u Projektu i predloženo vremensko trajanje pružanja istih HT nema primjedbe na iste s obzirom da su u skladu s veleprodajnim uslugama navedenima u poglavlju 2.6.1 ONP-a (Obvezni skup podržanih veleprodajnih usluga). Također, HT nema primjedbi na opisani postupak određivanja naknada za navedene veleprodajne usluge s obzirom da je isti u skladu s opisanim postupkom određivanja veleprodajnih naknada u poglavlju 2.6.2 ONP-a (Pravila određivanja i nadzora veleprodajnih naknada). Međutim, HT ovim putem izražava svoje mišljenje i na veleprodajne uvjete pristupa (poglavlje 2.5.3 ONP-a) koji su navedeni u poglavlju 1.9.2 Projekta (<i>Regulatorni aspekti izvedbe projekta</i>), na dio: „<i>Veleprodajni uvjeti pristupa NGA mrežama trebali bi se, u najvećoj mogućoj mjeri, podudarati s regulatornim obvezama koje su propisane operaterima sa značajnom tržišnom snagom (engl. Significant Market Power – SMP)</i>“. Također, vezano za citirani dio HT snažno preporuča da se ista promijeni na način da glasi: „<i>Veleprodajni uvjeti pristupa NGA mrežama trebali bi se u potpunosti podudarati s regulatornim obvezama koje su propisane operaterima sa značajnom tržišnom snagom (engl. Significant Market Power – SMP)</i>.“</p>	<p>Komentar se prima na znanje. Prima se na znanje HT-ovo slaganje s predloženim veleprodajnim uslugama, kao i s opisanim postupkom određivanja veleprodajnih naknada.</p> <p>Prijedlog vezivanja veleprodajnih uvjeta s regulatornim obvezama SMP operatora se ne prihvaća. Pravila određivanja veleprodajnih naknada propisana su strukturnim pravilima ONP-a. Striktno vezivanje veleprodajnih uvjeta i naknada u NGA mreži koja će se izgraditi projektom, za iste takve uvjete i naknade koje će u tom trenutku imati regulirani SMP operator(i) na tržištu, nije zahtijevano strukturnim pravilima ONP-a.</p>
	1.7	<p>Javna nabava HT daje svoj prijedlog predmetnih kriterija i pripadajućih relevantnih pondera u Prilogu 2 (<i>Kriteriji javne nabave za odabir operatora_HT</i>) koji se smatra strogo povjerljivim dokumentom.</p>	<p>Prijedlozi se primaju na znanje. Konačni kriteriji za odabir operatora i njihove relativne važnosti bit će utvrđene nakon objave konačnih kriterija odabira projekata i Uputa za prijavitelje MRRFEU-a.</p>

Podnositelj	Red. br.	Podaci/prijedlog/komentar	Očitovanje
	1.8	<p>Korištenje postojeće infrastrukture HT smatra da je u projektu potrebno koristiti postojeću elektroničku komunikacijsku infrastrukturu te dostavlja preciznije podatke o:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) trasama i slobodnim kapacitetima kabelaške kanalizacije, zajedno s uvjetima i iznosima naknada za pristup slobodnim kapacitetima; b) trasama, odnosno položajima stupova nadzemnih elektroničkih komunikacijskih vodova, zajedno s uvjetima i iznosima naknada za pristup slobodnim kapacitetima; c) položajima antenskih stupova bežičnih mreža, zajedno s uvjetima i iznosima naknada za pristup slobodnim kapacitetima; d) postojećim mrežnim čvorovima i pripadnom slobodnom prostoru za smještaj (kolokaciju) opreme, zajedno s uvjetima i iznosima naknada za pristup slobodnom prostoru u predmetnim čvorovima; e) postojećim trasama svjetlovodnih kabela i pripadnim slobodnim kapacitetima, zajedno s uvjetima i iznosima naknada za pristup slobodnim kapacitetima predmetnih svjetlovodnih kabela; f) postojećim trasama mreže bakrenih parica, zajedno s uvjetima i iznosima naknada za pristup mreži bakrenih parica. 	<p>Podaci su uzeti u obzir i detaljnije opisani unutar Priloga E1 konačne verzije PRŠI-ja (kao povjerljiv dio PRŠI-ja).</p>
	1.9	<p>HT smatra da bi projektni cilj C-1 trebalo izmijeniti na način da se traži osiguranje dostupnosti priključaka nepokretne širokopojasne mreže sljedeće generacije koja omogućava pristup od barem 40 Mbit/s u smjeru korisnika i 5 Mbit/s u smjeru od korisnika.</p>	<p>Komentar HT-a se prima na znanje. Točno je da su brzine 40/5 Mbit/s propisane kao minimalne podržane brzine u ONP-u (<i>značajni iskorak</i>). Međutim, uslijed kašnjenja mogućnosti provedbe projekta iz aspekta njegovog sufinanciranja sredstvima fondova EU-a, očekuje se da će završetak izgradnje projektne mreže biti najranije krajem 2020., kada ciljevi DAE-a više nisu relevantni, odnosno potrebno je uvažiti i buduće strateške ciljeve i očekivani porast brzina iznad praga od 40/5 Mbit/s (konkretno EGS-2025 i minimalne brzine od 100 Mbit/s). Karlovačka županija će odrediti konačne projektne ciljeve nakon što MRRFEU objavi konačne verzije Kriterija odabira projekata i Uputa za prijavitelje, te u skladu s komentarima operatora na javnoj raspravi i potrebom da se maksimizira vjerojatnost uspješne prijave projekta na natječaju za bespovratna sredstva.</p>

Podnositelj	Red. br.	Podaci/prijedlog/komentar	Očitovanje
	1.10	HT se osvrće na zahtjev za simetričnim brzinama iznad 100Mbit/s za barem 70% korisnika na području obuhvata projekta (cilj C-2) te traži da se u Prilogu A jasno naznači koje od korisničkih jedinica nisu stalno nastanjene.	Komentar HT-a se prima na znanje. Zahtjev za podrškom simetričnih brzina iznad 100 Mbit/s (kroz projektni cilj C-2) izravno je vezan uz kriterije odabira projekata unutar investicijskog prioriteta 2a OPKK-a (kriteriji odabira 6 i 7). Unutar Priloga A je naznačeno koje adrese (korisničke jedinice) nisu stalno nastanjene.
	1.11	HT ne smatra relevantnima ciljeve EGS-2025, jer je to samo prijedlog Europske komisije i sugerira da projekt ne izlazi izvan ciljeva DAE-a.	Komentar nije prihvatljiv. S obzirom na kašnjenje cjelokupnog procesa sufinanciranja projekata izgradnje širokopojsnih mreža sljedeće generacije bespovratnim sredstvima fondova EU-a u financijskom razdoblju 2014.-2020., uslijed čega će mreže u projektima biti izgrađene najranije krajem 2020. ili tek u 2021., kod postavljanja ciljeva projekta potrebno je u obzir uzeti i buduće strateške odrednice za razdoblje iza 2020. (što u ovom trenutku predstavlja EGS-2025), budući da će već 2020. ciljevi DAE-a biti zastarjeli. Nadalje, razvidno je da su kroz kriterije odabira projekata unutar investicijskog prioriteta 2a OPKK-a već daje prednost projektima koji će imati ciljeve (podržane brzine) koji su ambiciozniji od DAE ciljeva, te je isto potrebno uzeti u obzir, radi povećanja vjerojatnosti uspješne prijave projekta na natječaj MRRFEU-a.
	1.12	Napredna bežična rješenja HT napominje kako u bežičnom širokopojsnom pristupu prvenstveno koristi LTE tehnologiju opisanu u poglavlju 1.9.1.4 Nacrta PRŠI-ja, odnosno ne koristi Wi Fi tehnologiju navedenu u poglavlju 1.9.1.5. HT smatra da predložena tehnologija nije dovoljno „zrela“ za korištenje u implementaciji NGA mreža za dostizanje ciljeva Projekta.	Komentar HT-a se prima na znanje.
	1.13	Ostvarene brzine prijenosa kod primjene VDSL2 tehnologije u postojećim mrežama bakrenih parica HT traži da se predmetne brzine navedene u poglavlju 1.9.1.2 nacrta PRŠI-ja (FTTx/VDSL rješenje) ne navode sukladno „dostupnim rezultatima domaćih laboratorijskih mjerenja“ već da se iste navode u skladu s referentnom tablicom za VDSL 17a za FTTC s <i>vectoring</i> -om, a koja je sastavni dio HT-ove standardne ponude za uslugu veleprodajnog širokopojsnog pristupa.	Primjedba je nejasna u smislu da HT nije naveo na koju točno tablicu unutar Standardne ponude se odnosi komentar.

Podnositelj	Red. br.	Podaci/prijedlog/komentar	Očitovanje
	1.14	Nacrt prijedloga ugovora koji će biti sklopljen s odabranim operatorom HT kroz više komentara predlaže izmjene u prijedlogu ugovora.	Predložene izmjene su djelomično prihvaćene i ugrađene u tekst prijedloga ugovora u konačnoj verziji PRŠI-ja. Sljedeće predložene promjene u ugovoru nisu prihvaćene : - PRŠI ne može biti isključen kao dio ugovora, s obzirom da navedeni dokument predstavlja osnovni element kojim se potvrđuje sukladnost projekta s pravilima državnih potpora i ONP-om; - predloženi dodatak na kraju čl. 4 st. 2 (odredbe oko izvješćivanja te odobrenja i revizija izdataka bit će naknadno unesene u ugovor, nakon što detaljnije upute od upravljačkog tijela budu donesene); - produženje roka ugovora i nadoknada troškova izvršitelju zbog propusta Naručitelja (čl. 5); - zamjena bankarske garancije s bjanko zadužnicom (čl.6); - ograničenje odgovornosti izvršitelja (čl.9 st.1). Karlovačka županija naglašava i da će tekst prijedloga Ugovora biti usklađen nakon što MRRFEU objavi konačne Upute za prijavitelje.
VIPnet d.o.o.	2.1	VIPnet navodi da je na navedenim područjima PRŠI-ja u moćnosti pružati širokopoljasni pristup s brzinama od najmanje 30 Mbit/s na vlastitoj infrastrukturi . Već danas, na istoj infrastrukturi ima u svojoj komercijalnoj ponudi paket usluge pristupa internetu s brzinom od 120 Mbit/s, a putem postojeće infrastrukture može osigurati maksimalne brzine do 1024 Mbit/s.	Podaci su uzeti u obzir i uvaženi. Sve adrese za koje je VIPnet naveo dostupnost širokopoljasnog pristupa s brzinama od najmanje 30 Mbit/s isključene su iz ciljanog područja provedbe projekta i, u postupku mapiranja, označene su kao siva ili crna područja.
	2.2	VIPnet navodi da ne planira poduzeti komercijalna ulaganja (bez državnih potpora) u pristupne mreže sljedeće generacije (NGA mreže) tijekom 2018. godine na području obuhvata projekta.	Informacija je primljena na znanje.
	2.3	Položaj demarkacijske točke. VIPnet navodi da u slučaju izgradnje FTTH P2P ili FTTH P2MP mreže broj demarkacijskih točaka treba biti značajno manji od onog koji je predložen nacrtom PRŠI-ja, jer se u protivnom takvim modelom pogoduje operatoru s najraširenijom agregacijskom mrežom te se povećava trošak ostalim operatorima. Za potrebe izgradnje mreže VIPnet smatra da su dovoljne dvije demarkacijske točke, odnosno dva MPoP-a u naseljima Duga Resa i Lasinja, koji mogu pokriti sve JLS-ove.	Prijedlog se prima na znanje. Demarkacijske točke u projektu bit će navedene u konačnom PRŠI-ju u skladu s daljnjim razvojem NP-BBI programa i Uputama NOP-a i MRRFEU-a.

Podnositelj	Red. br.	Podaci/prijedlog/komentar	Očitovanje
	2.4	<p>Struktura i razina maloprodajnih paketa.</p> <p>VIPnet je spreman u potpunosti podržati zahtijevanu minimalnu razinu pružanih maloprodajnih usluga na NGA širokopojasnoj mreži (40 Mbit/s u <i>download</i>-u i 5 Mbit/s u <i>upload</i>-u). Također, VIPnet je spreman ponuditi osnovnu maloprodajnu uslugu širokopojasnog pristupa internetu velikih brzina minimalne brzine od 100 Mbit/s za sve krajnje korisnike na ciljanom području provedbe projekta.</p>	Komentar se prima na znanje.
	2.5	<p>Veleprodajni uvjeti pristupa.</p> <p>S obzirom da VIPnet planira graditi NGA širokopojasnu mrežu temeljenu na FTTH i LTE rješenju, sve veleprodajne usluge koje su navedene u Tablici 2-4 u poglavlju 2.11 PRŠI-ja, koje su kompatibilne s navedenim tehnologijama, bit će podržane. Vežano uz načela određivanja veleprodajnih naknada, VIPnet ističe da je za većinu veleprodajnih usluga HAKOM već odredio iznose naknada te će se iste, sukladno uputama iz ONP-a, smjernicama HAKOM-a o načelima veleprodajnog pristupa i veleprodajnog određivanja naknada, te opisu iz poglavlja 2.11 nacrtu PRŠI-ja, primjenjivati i za veleprodajne usluge na novoizgrađenoj mreži. VIPnet ostavlja mogućnost određivanja i drugačijih naknada, ovisno o tržišnim trendovima i razvoju određenih veleprodajnih usluga (npr. <i>bitstream</i> u mobilnoj mreži).</p>	Komentar se prima na znanje.
	2.6	<p>VIPnet u potpunosti podržava ciljane brzine od 100 Mbit/s kao minimalne za sva kućanstva, te cilj da se za 70% kućanstava omoguće i brzine od najmanje 100 Mbit/s simetrično s mogućnošću jednostavnog prelaska na 1 Gbit/s.</p>	<p>Komentar se prima na znanje.</p> <p>Karlovačka županija će odrediti konačne projektne ciljeve nakon što MRRFEU objavi konačne verzije Kriterija odabira projekata i Uputa za prijavitelje, te u skladu s komentarima operatora na javnoj raspravi i potrebom da se maksimizira vjerojatnost uspješne prijave projekta na natječaju za bespovratna sredstva.</p>

Podnositelj	Red. br.	Podaci/prijedlog/komentar	Očitovanje
	2.7	<p>Vezano uz kriterije javne nabave, VIPnet podržava Tablicu 2.4 - Pregled kriterija javne nabave za odabir operatora, u dijelu omjera cjenovnog i tehnološkog kriterija (50:50), ali predlaže i dodatno usklađenje kriterija za odabir ekonomski najpovoljnije ponude s ciljevima projekta. VIPnet predlaže da u Tablici 2-4 kriterij „traženi iznos državnih potpora“ iznosi minimalno 26%, a maksimalno 30%.</p> <p>VIPnet također napominje da za potrebe javne nabave treba precizno definirati kriterije na način da su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definirane odgovarajuće formule i referentne vrijednosti (rasponi) za proračun bodova kod svakog ekonomskog kriterija; - kod navođenja minimalnih brzina koje moraju biti podržane u projektu specificirati na koje se smjerove te brzine odnose (<i>download, upload, simetrično</i>); - NP jasno i nedvosmisleno zatražio od ponuditelja da specificiraju tehnologiju s kojom će ispuniti tražene minimalne brzine širokopojasnog pristupa; - da kriteriji javne nabave opisuju metodu dodjele bodova u slučaju primjene kombinacije tehnologija (<i>technology mix</i>, npr. FTTH i FTTx tehnologija u istom projektu). 	<p>Prijedlozi se primaju na znanje.</p> <p>Konačni kriteriji za odabir operatora i njihove relativne važnosti bit će utvrđene nakon objave konačnih kriterija odabira projekata i Uputa za prijavitelje MRRFEU-a.</p>
	2.8	<p>Korištenje postojeće elektroničke komunikacijske infrastrukture. VIPnet nema postojeće vlastite elektroničke komunikacijske infrastrukture na području obuhvata projekta. VIPnet je dostavio podatke o antenskim stupovima bežičnih mreža te napominje da su ovi podaci povjerljivi.</p>	<p>Podaci su uzeti u obzir i detaljnije opisani unutar Priloga E2 konačne verzije PRŠI-ja (kao povjerljiv dio PRŠI-ja).</p>

Podnositelj	Red. br.	Podaci/prijedlog/komentar	Očitovanje
	2.9	<p>Analiza opcija izvedbe projekta.</p> <p>U poglavlju 1.9.1.4 FTTx/LTE rješenje navedeno je da LTE pruža teoretske brzine u silaznom smjeru do 300 Mbit/s. VIPnet navodi da u komercijalnoj mreži podržava brzine i do 750 Mbit/s. U poglavlju 1.9.3 PRŠI predviđa „za potrebe odašiljanja bežičnog signala predviđeno je korištenje postojećih antenskih sustava te izgradnja novih odašiljačkih lokacija na postojećim građevinama u naseljima u području obuhvata projekta“ kao i :“ za 60% odašiljačkih lokacija koristit će se postojeći infrastrukturni objekti, dok će se na 40% odašiljačkih lokacija implementirati novi odgovarajući objekti (u pravilu manji antenski prihvat)“. Navedeno nije primjenjivo u slučaju gradnje LTE mreža pa stoga VIPnet smatra da je u PRŠI-ju potrebno omogućiti izgradnju novih infrastrukturnih objekata i baznih stanica u skladu s potrebama projekta kako se ne bi diskriminirao LTE kao tehnologija. S tim u vezi potrebno je u PRŠI-ju predvidjeti i izgradnju novih antenskih stupova.</p> <p>Iz prethodno citiranog dijela PRŠI-ja moglo bi se zaključiti da se u obzir uzelo bežično rješenje koje koristi nelicencirani dio radiofrekvencijskog spektra te velik broj prihvatata što je u realizaciji vrlo upitno uzevši u obzir ishođenje suglasnosti za postavljanje prihvatata. Upitno je i mogu li se tim tehnološkim rješenjem postići minimalne brzine od 100 Mbit/s simetrično.</p> <p>Konkretne VIPnetove primjedbe su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - upitan SLA za korisnike jer se radi o nelicenciranom spektru; - ne postojanje QoS postavki kojim bi se zaštitila kvaliteta za korisnike različitih operatera; - kako se radi o ruralnom području uglavnom je potrebna izgradnja nove infrastrukture (stupovi s HEP priključkom) za što VIPnet ne može provjeriti da li je uračunato u troškove projekta; - pitanje iznosa troška prijenosnog kapaciteta od multi point čvora do FTTH mreže što prema procjeni VIPneta predstavlja značajnu investiciju; - potrebno je za svakog korisnika montirati vanjsku antenu i instalaciju kod korisnika; - za pokrivanje ruralnog područja (izdvojene lokacije do kojih nije moguće doći fiksnom infrastrukturom) potreban je veći broj čvorova nego za LTE tehnologiju; - značajno manja izlazna snaga za opremu što znači manje područje pokrivanja. 	<p>Komentari se primaju na znanje.</p> <p>Naglašavamo da se PRŠI-jem niti na koji način ne ograničava izgradnja ili postavljanje novih odašiljačkih lokacija. Navedene pretpostavke o omjeru postojećih i novih odašiljačkih lokacija koriste se samo za potrebe proračuna financijskih pokazatelja projekta unutar analize opcija izvedbe projekta.</p>
	2.10	<p>Postupak određivanja boja. Prilikom određivanja sivog područja VIPnet podržava korištenje rezultata najbolje prakse i raspoloživih istraživanja kao što je navedeno u PRŠI-ju poglavlje 1.9.1.2. Također, VIPnet traži da se ispravno definiraju sive zone.</p>	<p>Komentar se prima na znanje.</p> <p>Postupak određivanja boja proveden je sukladno strukturnim pravilima ONP-a i svim uputama NOP-a.</p>

Podnositelj	Red. br.	Podaci/prijedlog/komentar	Očitovanje
	2.11	Mogućnost iskorištavanja postojeće infrastrukture. Vezano uz poglavlje 2.7 PRŠI-ja, VIPnet napominje da, ukoliko određeno područje provedbe projekta nema podzemnu infrastrukturu, a ima gradska obilježja i ima zračnu infrastrukturu tj. stupove, treba koristiti izgradnju nadzemne mreže koja je financijski znatno povoljnije rješenje te daje jednako dobre rezultate za krajnjeg korisnika. Na taj način postiže se brža realizacija izgradnje mreže uz racionalno korištenje sredstava državnih potpora.	Komentar se prima na znanje. Mogućnost nadzemnog polaganja elektroničkih komunikacijskih vodova propisana je prostornim planovima, na način kako je navedeno u poglavlju 2.7 PRŠI-ja. Karlovačka županija i JLS-ovi u obuhvatu projekta će, tijekom provedbe projekta i unutar djelokruga svoje odgovornosti, nastojati omogućiti nadzemno polaganje elektroničkih komunikacijskih vodova u svim područjima u kojima je to dozvoljeno prostornim planovima te ukoliko je takvo rješenje ekonomski povoljnije.
	2.12	Investicijski model. VIPnet preporuča provedbu projekta putem investicijskog model A. VIPnet upozorava da se u slučaju realizacije modela AB, pri čemu bi se model B primjenjivao u većim naseljima ciljanog područja provedbe projekta, uz izgradnju FTTH mreže, dok bi se u manjim naseljima primjenjivao model A i druga tehnološka rješenja, stvaraju razlike u brzinama dostupnosti između gušće i rjeđe naseljenih dijelova bijelih područja, što je u suprotnosti sa ciljem ONP-a u smislu ravnomjernog razvoja cjelokupnog bijelog područja.	Komentar se prima na znanje. Predloženi investicijski model AB bit će izuzet iz odabira za konačni investicijski model, u skladu s prethodnim negativnim stavom NOP-a oko mogućnosti primjene navedenog investicijskog modela.
	2.13	Okvirni financijski plan projekta. Prema VIPnetovim procjenama i proračunima, predviđeni iznos ukupnih investicija naveden u PRŠI-ju je prenizak, a predloženi postotni udio iznosa sufinanciranja projekta nedovoljan. Posljedica mogu biti potencijalno značajna odstupanja i nerealno niski iznosi potpora koje će se planirati i tražiti za provedbu projekta.	Komentar se prima na znanje. Financijski pokazatelji projekta bit će revidirani u konačnoj verziji PRŠI-ja.
	2.14	Prijedlog ugovora. Obzirom da ovaj Ugovor, odnosno odluka o Odabiru, neće postati izvršna do dodjele bespovratnih sredstava / suglasnosti MRFFEUE, VIPnet smatra da je u članku 1 Ugovora potrebno dodati rečenicu iz odredbe članka 307. stavka 4 ZJN-a: <i>Ako javni naručitelj za preuzimanje obveza mora imati suglasnost drugog tijela, smatra se da je ugovor o javnoj nabavi sklopljen na dan pribavljanja suglasnosti.</i> VIPnet također smatra da je u članku 9 potrebno dodati novi stavak (4): Izvršitelj odgovara Naručitelju za štetu koja može nastati Naručitelju zbog neispunjenja obveza Izvršitelja iz Ugovora. Iznos naknade štete može maksimalno iznositi do visine iznosa dobivenih državnih potpora.	Komentari na prijedlog Ugovora se primaju na znanje. Konačni tekst prijedloga Ugovora u PRŠI-ju bit će usklađen nakon što MRFFEUE objavi konačne Upute za prijavitelje.
Univerzalne komunikacije d.o.o.	3.1	Univerzalne komunikacije su zainteresirane za sudjelovanje u projektu kao operator te podržavaju izvedbu projekta po investicijskom modelu A. Operator navodi da će NGA mreže u projektu graditi kombinacijom FTTH i brzih bežičnih mreža.	Komentar se prima na znanje.

Podnositelj	Red. br.	Podaci/prijedlog/komentar	Očitovanje
	3.2	Dostupnost postojećih mreža. Univerzalne telekomunikacije d.o.o. trenutno na području obuhvata projekta ne raspolažu pristupnim mrežama kojima je moguće pružiti usluge brzog interneta od najmanje 30 Mbit/s.	Komentar se prima na znanje.
	3.3	Komercijalna ulaganja. Univerzalne telekomunikacije d.o.o. na području obuhvata projekta ne planiraju poduzeti komercijalna ulaganja u NGA mreže do kraja prvog tromjesečja 2021.	Komentar se prima na znanje.
	3.4	Lokacije demarkacijskih točaka. Univerzalne telekomunikacije se načelno slažu s predloženim lokacijama demarkacijskih točaka te ističu važnost NP BBI programa, kako bi svi operatori (uz HT) imali jednake mogućnosti izgradnje NGA mreža u bijelim područjima.	Komentar se prima na znanje.
	3.5	Struktura i razina maloprodajnih paketa. Univerzalne telekomunikacije d.o.o. se slažu s predloženom strukturom i razinom maloprodajnih paketa.	Komentar se prima na znanje.
	3.6	Veleprodajni uvjeti pristupa. Univerzalne telekomunikacije d.o.o. se slažu s predloženim veleprodajnim uvjetima pristupa.	Komentar se prima na znanje.
	3.7	Kriteriji javne nabave. Univerzalne telekomunikacije d.o.o. smatraju predložene kriterije odgovarajućim te dodatno predlažu: a) da se uvede dodatni kriterij kojim bi se ocjenjivala inovativnost predložene tehnologije NGA mreže operatora i na taj način dala prednost operatorima koji predlože kvalitetnija i inovativnija rješenja koja ne ovise o bakrenim paricama; b) da se uvede dodatni kriterij kojim bi se ocjenjivao rok izgradnje i puštanja u rad mreže, čime bi se dala prednost operatorima koji mogu brže izgraditi NGA mrežu	Prijedlozi se primaju na znanje. Ističemo da su oba predložena kriterija odabira operatora upitne provedivosti iz razloga što se potencijalno narušava tehnološka neutralnost postupka (a). Vezano uz kriterij pod b) problematično su ishodi postupka odabira u kojima odabrani operator s najmanjim rokom izvedbe projekta taj rok u konačnici ne ostvari. Konačni kriteriji za odabir operatora i njihove relativne važnosti bit će utvrđene nakon objave konačnih kriterija odabira projekata i Uputa za prijavitelje MRRFEU-a.
	3.8	Korištenje postojeće elektroničke komunikacijske infrastrukture. Na području obuhvata projekta Univerzalne telekomunikacije d.o.o. ne raspolažu postojećom elektroničkom komunikacijskom infrastrukturom.	Komentar se prima na znanje.